

skibet, de såkaldte „nautiske fejl“. For fejl ved behandlingen af godset, de såkaldte „kommercielle fejl“ er bortfragteren derimod ansvarlig. Bortfragteren er endvidere ansvarlig for tab, der er en følge af, at skibet ikke var sødygtigt ved rejsens begyndelse.

Sølovens regler er stort set udformet i overensstemmelse med konventionens principper. Den gældende § 118 indeholder en regel om bortfragterens ansvar for beskadigelse eller tab af godset, der dog kan fraviges ved aftale. Denne ansvarsbestemmelse, der er en culperegulering med omvendt bevisbyrde, gælder, mens godset er i bortfragterens varetægt om bord eller i land, og uanset om befordringen finder sted i henhold til et konnossement. Et ufravigeligt culpaansvar i tiden fra lastningen til losningen følger af den gældende § 122 for så vidt angår indenrigsfart, hvormed ligestilles nordisk fart, idet dog bortfragteren kan forbeholde sig ansvarsfrihed for sine folks nautiske fejl.

Under de nordiske drøftelser har man indgående behandlet spørgsmålet om bortfragterens ansvar for forsinkelseskader. Efter konnossementskonventionens indhold er det uafklaret, om dette ansvar omfattes af konventionens regler. De danske motiver til KKL udtalte: „Ansvaret som følge af forsinkelse, der ikke medfører tab af eller skade på godset, berøres ikke af denne lov“. Motiverne til den norske KKL udtalte, at ansvaret for en forsinkelse, som ikke fører til tab eller beskadigelse, måtte antages at falde udenfor konventionen, skønt der under forhandlingerne i Bruxelles havde rådet adskillig uklarhed med hensyn til dette punkt. Der kan herom i øvrigt henvises til Sindballe, Søren s. 351, Jantzen, Godsbefordring til Sjøen, 2. udg. s. 576, Sejersted, Om Haagreglerne, 2. udg. s. 45, Selvig, Arkiv for Sjørett 5, s. 81. To engelske domme PALMYRA (1956) 2 Ll. L. Rep. 379 og ANGLO-SAXON (1958) 1 Ll. L. Rep. 73 (H. L.) er blevet forstået således, at de lægger til grund, at konventionen også pålægger ansvar for bortfragteren for den rene forsinkelse. Denne opfattelse bygger hovedsagelig på en fortolkning af ordene i konventionens art. 4,5-1. stk.: „loss or damage to or in connection with the goods“. Spørgsmålet har ikke været behandlet i nordisk retspraksis.

Efter søloven er spørgsmålet om forsinkelse reguleret i den gældende § 130, der indeholder en generel regel om ret til erstatning for skade som følge af forsinkelse på bortfragterens side eller af, at skibet går tabt eller bliver erklæret for uistandsætteligt. En regel der, jfr. den gældende § 71, kan fraviges ved aftale. Har forsinkelsen medført skade på eller tab af godset afgøres ansvaret efter reglerne i den gældende sølovs §§ 118 f. f.

Der har navnlig fra norsk side været stærke ønsker om, at man ved indarbejdelsen af Haag-Visby-reglerne i søloven udtrykkeligt skulle medtage hele forsinkelsesansvaret under de ufravigelige ansvarsbestemmelser. Herved ville bortfragteren også på dette område være dækket af de særlige ansvarsbegrænsninger, herunder ikke mindst de særlige ansvarsbegrænsningsbeløb, jfr. nedenfor ad lovudkastets § 120, som konnossementskonventionen giver adgang til, hvilket ikke er tilfældet efter gældende ret, hvor forsinkelsesansvaret til gengæld kan fraskrives. Fra svensk og dansk side har man henvist til, at konventionen ikke giver nogen klar løsning på dette problem, hvorfor loven burde udformes på samme måde, således at spørgsmålet stod åbent. For at få en ensartet nordisk lovtæst opnåedes der enighed om at give den generelle forsinkelsesregel i § 130 en udformning, som holder den mulighed, at forsinkelse af lasten, der ikke har medført tab af eller skade på den, falder ind under de ufravigelige ansvarsbestemmelser i § 118, åben. Man kunne så i motiverne til § 130 i de forskellige nordiske lovudkast give udtryk for sit særlige syn på, om man finder, at konnossementskonventionen og dermed § 118 i dens nye udformning allerede i dag må fortolkes som indeholdende et ansvar for forsinkelse også i tilfælde, hvor godset ikke er beskadiget, eller om dette spørgsmål helt må overlades til domstolens afgørelse, jfr. nedenfor ad lovudkastets § 130. Et forsinkelsesansvar på dette område vil medføre en række problemer og vanskeligheder, som visse af udvalgets medlemmer finder ganske betydelige, idet de såkaldte konsekvenskader, f. eks. erstatning for tidstab i forbindelse med en virksomheds produktionsstandsning som følge af forsinkede råvareleverancer, ikke kan forsikres. Hertil kan efter disse udvalgsmed-